

שֵׁן מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תִּזְרָה

ליקוטים בנושא

עֵרַב רַב הַיּוֹם

ביאורים

ממחבר סדרת הספרים
בלבבי משכן אבנה

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:
03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה
ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580
יש לציין מספר קרן:
בלבבי משכן אבנה - 4387

© כל הזכויות שמורות
מספר ישיר לשמיעת
השיעורים בקול הלשון:
073-295-1245 ישראל
USA 718-521-5231
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 100134
bilvavi231@gmail.com

תוכן

ז	הקדמה
י	הקלקול בעולם התורה על ידי קריאת העיתונים חרדיים
טו	טשטוש הדיעות היום
יח	הגלות החדשה של הערב רב בשנים האחרונות
כג	שו"ת בעניני הערב רב - ממשלת מדינת ישראל
כד	שו"ת אם יש לבני אמריקה לעלות לארץ ישראל
כו	שו"ת כל אחד צריך לדאוג שהוא לא נכללים בהערב רב
כז	שו"ת עיקר הכאב הנצרכת בתקופתנו
כט	שו"ת חורבן המדינה תשפ"ד
ל	שו"ת שנות תשפ"ד

שאלה:

מה תפקיד ומהות התקופה בה אנו
חיים בהכנה שלנו כיחידים וכעם
לגאולה השלמה?

תשובה:

“לגלות תלות רק בקב”ה, ולא בבני
אדם. הבדלות מוחלטת מן הערב רב.
”חיות בעולם ברור.”

[ספר שאל לבי]

הקדמה

הגר"א וכן בקובץ הערות של רב אלחנן וואסארמן מאריך, שהגלות בתראה היא גלות של ערב רב. כשהבני ישראל עלו מצרים, "וגם ערב רב עלה עמם", מראשית יצירתם של עם ישראל יש להם תוספת על העיקר, וזה נקרא ערב רב. הם אלו שהחטיאו את ישראל בעגל, והם החטיאו את ישראל כסדר בהיותם במדבר אבל אז הם לא היו ראשי ישראל אלא הם היו ערב רב. שם ראשי ישראל היו משה ואהרן, וכשמשה עלה לשמים, "וירא העם כי בושש משה לבוא", זה הערב רב. בני ישראל לא היו בתחילת חטא העגל. זה הגיע רק מהערב רב. הערב רב הזה מלווה את ישראל מיום יציאתם ממצרים, עד השתא בדור שאנחנו נמצאים.

יצאנו ממצרים, אבל עדיין נשאר איתנו גלות, הגלות של הערב רב. יצאנו מתחת ידי פרעה והמצריים, אבל לא נגאלנו מהערב רב. הערב רב היו עמנו מתחילת יצירת עם ישראל עד היום, רק שעברו שינוי עצום במשך הדורות מראשיתם עד איך שנמצאים עכשיו. אומר הגר"א, וזה מושרש בדברי רבותינו, בדורות האחרונים הערב רב לא רק מתווספים על כלל ישראל כמו שבתחילה, אלא הם אלו שמנהיגים ושולטים על הבני לאה ובני רחל.

חז"ל הגדירו את הערב רב בלשון ספחת, דבר שחלה על גבי העיקר אבל היא איננה העיקר. אבל בדורות האחרונות ובפרט בדורינו, הערב רב הם אלו הראשי המנהיגים שמנהיגים את דור - ללא תורה, ללא קדושה, ללא אמונה, ללא מצוות. זה לא משנה אם זה בכיפה או לא בכיפה, אם בזקן או

בלי זקן. זו הגלות שבו אנחנו נמצאים, אנחנו בגלות תחת הערב רב שהם שולטים על בני ישראל.

חז"ל מונים חמשה מיני ערב רב, וסימנך נג"ע ר"ע (ר"ת נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים), והראשים של הערב רב נקראים עמלקים. צריך להבין איפה אנחנו נמצאים. הגלות של היום היא גלות אצל שכלפי חוץ הם נראים כחלק מעם ישראל. כשהיינו אצל פרעה הרשע, היה ברור לנו שפרעה הוא לא מבני ישראל. אבל בגלות שאנחנו נמצאים עכשיו, זוהי גלות שנראה לנו שאלו הם בני ישראל, אבל בעומק האנשים האלו נשמותיהם אינם מבני ישראל. הם לא מבינים וגם הם לא יכולים להבין, מהי תורה מהי מצוות מהי קשר אמיתי של נברא לבוראו והקשר העמוק של נשמת ישראל לבוראם. הם אינם יכולים להבין את זאת, זה לא שייך להם.

בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, אבל צריך להבין באיזה גלות אנחנו עומדים עכשיו של בכל דור ודור עומדים לכלותינו. המצב של עכשיו יש לו הגדרה לדינא של שעת השמד! מי שחושב שזה עוד גזירה לא מבין. זה לא עוד גזירה! אנחנו נמצאים בשעת השמד! רוצים לעקור את כל התורה מהשורש!

בשעת השמד יש דינים. ראשית, כל יהודי עכשיו צריך ללמוד הלכות מסירות נפש, מצות קידוש ה', ללמוד רמב"ם וחינוך והסוגיות בסנהדרין, ללמוד אותם. בשעת השמד נאמר דין שאפילו אם הם גוזרים על סרוך נעל, יהרוג ואל יעבור.

... פעם הם מתערבים בלימוד שלומדים, פעם מתערבים מה ללמוד

בסימנרים להכניס שם חומר ממקומות זרים. הצדיק מוויצניץ אמר, שאפילו הם יגזרו עלינו ללמוד מסכת בבא קמא, עלינו ללמוד דוקא בבא בתרא. תורה אינה יכול לינוק מהם!

רק שרוב בני אדם לא רואים הדברים כמו שנאמרו השתא, ואומרים "מה כל כך נורא? הלא כל מה שהם מבקשים יש כאן רובו טוב ומעט רע, הרי יהיה הרבה מאד כסף ואז נפתור עוד הרבה בעיות." בעשרות שנים הם הולכים באותו מהלך, ועוד פעם נמשכים עוד מעט ועוד מעט ועוד מעט, 'היום אומר לו כך ומחר אומר לו כך', ולבסוף אומר 'לך עבוד עבודה זרה'. לשם הגענו. מי שעוד לא מבין שאנחנו נמצאים בשעת השמד - הוא כבר עיוור גמור.

... פרעה לא גזר אלא הזכרים, ולבן ביקש לעבור את הכל. את מה הם מבקשים לעקור עכשיו? להבין עכשיו, למי שעדיין לא מבין הדברים עד עכשיו: אם יקחו אנשים לצבא - יש מישהו שחושב שהם ישארו באותו יראת שמים?? לא נדבר עכשיו על ביטול תורה של שלש שנים. האם הוא יצא מהצבא באותו יראת שמים שהיה לו? ולקחת אנשים לעבוד במקומות פרוצים, האם יש מישהו שיכול להשאיר בקדושתו?? יש מישהו שחושב שהם באמת דואגים לפרנסה שלנו כאילו שזה סוגיא של ממונות?

הסוגיא היא, שהסטרא אחרא לבש את עצמו בכבודו ובעצמו באנשים מסוימים, ואפילו אם אלו הם לא מבינים לגמרי מה שהם עושים, וחלקם באמת הם תמימים, שלא מבינים מה שהם עושים. אבל המטרה היא אחת ברורה - לעקור את כל התורה כולה! אם מבינים איך שהם ניסו את ישיבת

וואלאזהין, לא מבינים שהם מנסים לסגור את כל התורה כולה??

... הקב"ה אומר לכל אחד: "אתה בני, ואני אביך! ואני אוהב אותך ואני רוצה אותך! וצר לי עליך ועל שאר אחיך הקדושים שנשבו בשבי של החומר של העולם הזה, של ראשי הערב רב של עולם הזה..."

(דרשות כלליות 068 זמן שמד תשע"ג)

הקלקול בעולם התורה על ידי קריאת העיתונים חרדיים

האדם לומד תורה שבע או שמונה שעות ביום, יותר או פחות, כל א' לפי ערכו לפי מהללו, אבל הוא גם קורא רבע שעה עיתון, והוא קורא רבע שעה כל מיני דברים של בעלי דיעות שונים שבדור דידן קמים חדשים לבקרים הרבה בעלי דיעות. מאיפה בעלי דיעות אלו יונקים את הדיעות שלהם? הם למדו עשרים וארבע שעות תורה לשמה ולאחר מכן גילו את דעתם!?

אדם שרגיל כסדר לקרוא דברים של אלו שכל שורש יניקתם לא נובע מגירסא דינקותא של תורה, אלא מהיכן יונקים את דעתם וידיעתם? כביכול מאנשים שקשורים יותר למציאות עולם הזה שהם מכירים לכאורה יותר את המציאות ואולי יש להם ידע יותר או הבנה יותר או תפיסה יותר ברורה של המציאות או יותר כח של הכרת המציאות. אבל ההסתכלות שלהם לא נובע מהסתכלות של תורה. והאדם שומע או קורא הדיעות שלהם - ולא נפקא מינא אם הם לבושים בבגדים שחורים או בבגדים לבנים, כי יניקתם אינו יניקה של תורה. לאט לאט האדם מתרגל

לאותו צורה של מחשבה. וכל יניקתו הפנימית הולכת ונעלמת ונחסמת. ככל שהאדם מרבה לקרוא דברים, ולא מדובר כאן בדברים האסורים ממש שגם בזה רח"ל העולם מלא, אלא מדובר כאן בריבוי עד אין קץ, שהתגלה בכל דור ודור, אבל בדור דידן מוסף וטופח בכל יום. הרי נכתבים אלפי אלפי דפים, וכל כך הרבה דברים של דיעות שכני אדם קוראים ושונים, בפרט בשנים האחרונות שהתחיל ריבוי של כתיבה של דפוס, שאנשים מקבלים הודעות וקוראים, כמו מבול גמור של דיעות שנכנס לתוך מחשבתו של אדם. הוא קורא משהו בעולם והוא כבר מיד יודע, מתראה דבר והוא מיד יונק, הוא שומע ומיד קולט ויונק. צריך להבין שזה מבול ממש. שנו רבותנו שעיקר המבול לא היו גשמים שירדו משמים ולא מהמי המבול מהתהומות שנבקעו, שזה מפורש בקרא ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, אלא עיקר המבול הוא בלבול מחשבת הקדושה של האדם, שהריבוי הדיעות שהוא שומע ממה שקורה בחוץ וממה שאנשים חושבים, ועל ידי כן דעתו מטשטשת.

אדם שלומד תורה ורוצה שחיייו יהיו חיים של קדושה, הוא פותח עיתון בבוקר או בצהרים או בערב - מה הוא קורא שמה? מה חושב ראש הממשלה, מה חושב שר פלוני, מה חושב מנהיג הצבא, מה חושב מי שלפני רגע עבר ג' עבירות חמורות - ועכשיו הוא חושב מה הם חושבים. והוא קורא ושומע את זה עוד יום ועוד יום...

זה לא יעזור לו אם זה עיתון "חרדי". הרי כל בר דעת מבין שאין מושג של "עיתון חרדי". זה הבל מוחלט.

והוא מתרגל לקרוא עוד פעם את העיתון, ועוד פעם את העיתון, ועוד פעם את העיתון, ועוד פעם את העיתון, וכו'. ואחרי זה הוא רוצה שדברי תורה יכנסו במעיו?! אחרי זה הוא רוצה שהדברי תורה יאירו אצלו את התורה אור?? כיצד אור הנשמה תתגלה אם מחשבתו מליאה בכל כך הרבה דיעות? אנחנו נמצאים במבול של דיעות כל כך משובשות באופן מבהיל.

"השיבה שופטינו כבראשונה", כח המשפט הוא כח ההתגברות של שכל התורה איך להסתכל על המציאות. יש משפטים, והם דברי תורה שנאמרו, ועל זה נאמר, "התורה לא תהא מוחלפת". מה הכח שנמצא אצל השופטים? כח השופטים הוא שיש להם כח לקחת הדברי תורה שלא ניתנו להחלפה, וכל מקרה ומקרה שקרה בכל שית אלפי שנים לראות אותו במבט של תורה, לראות איך הדבר שייך לדברי תורה. יש דיני תורה על הדברים שנתחדשו בדור דידן, אבל הם לא כתובים להדיא בדברי תורה, כי הם לא היו באותו מציאות אז, אבל זה כל חכמתה של התורה, של חכמי עיני הדורות בכל דור ודור, לראות את המציאות כפי שהיא קיימת השתא, אבל בעינים של תורה.

מה קורה כאשר האדם שומע או קורא דברים ששייכים להעולם מבחוץ? על דרך כלל הוא מאבד את ההסתכלות על המציאות כההסתכלות של תורה. בני אדם חלקם כמוכן יש להם רצון של קדושה עם כוונות טהורות, אבל צריך להבין באיזה עומק של מבול של דיעה אנחנו נמצאים בו.

אם היו מספרים לאדם מהי המציאות והיו נותנים לו עינים איך להסתכל על המציאות או אם לפחות היו מראים לו איך לא להסתכל על המציאות

בצורה לא נכונה, גם בזה היה נקודה של קושי. אבל ק"ו שיומם ולילה כל מה שנותנים לאדם לקרוא ולשמוע ולדעת, לרובם של בני אדם אפילו שומרי תורה ומצוות, בכלים שונים מכלים שונים ומשונים שיש בדור דידן שכל יום מתחדש, אבל הצד השווה שבהם הוא - שלא נאמר בהם איך להסתכל נכון על המציאות, איך רבותינו הקדמונים הסתכלו על המציאות. אלא כל הזמן מציירים את המציאות שבו אנחנו נמצאים במבט של איך הראשי ערב רב רואים, איך מסתכלים אלו שמנסים לשלוט כאן בארץ ישראל באופן של זרוע. והאדם שומע את דיעותיהם עוד פעם ועוד פעם, עשר ומאה ואלף פעמים ויותר על כן.

ומהי התוצאה של כל המהלך? התוצאה היא, שהאור של הנשמה, של הקדושה, היא כמעט נחסם לחלוטין. יתכן שהוא לומד דברי תורה כסדר, אבל כאשר הוא בא להסתכל על המציאות, הוא רואה את זה בעינים של מי שנמצא בחוץ, הוא לא רואה את המציאות מעינים של מי שנמצא בתוך אהלו של תורה.

בשביל לראות המציאות כפי מבט התורה ולא כפי המבט שנמצא בחוץ, האדם צריך שיהיה לו ניתוק ממה שקורה בחוץ.

צריך להבין, בכח הקדושה יש ריבוי עצום של תורה בדור דידן, אבל כח קדושתה של תורה בדור הזה נמצא בשפל המדרגה נורא נוראות! איפה מונח הסתירה הנוראה בין ריבוי תורה למיעוט הקדושה? יש היום ריבוי ידיעות התורה, ריבוי פלפולה של תורה, ריבוי חדושים של תורה, ריבוי מושג של תורה. אבל כח הסתכלות של תורה, לראות ולתפוס מציאות

מתוך מבט של תורה - ולא מתוך כל השיבוש הדיעות שאנו נמצאים בתוכו - יש רק יחידים שביחידים שהם מנותקים לגמרי מסביבתם, וכולי האי ואולי שהם יזכו לראות המציאות כפי שהיא באמת.

ניתן את הדוגמא הברורה. הרי אנו נמצאים במצב וזמן מסוים בארץ ישראל, של תיגרא. מאיפה כל אחד מאיתנו ינק את ההסתכלות איך להסתכל על המציאות השתא? זה לא לרגע אחד, זה לא לשעה אחת, אלא זה כבר ימים ושבועות, לחודשים ושנים. מאיפה כל אחד ינק איך להסתכל על המציאות של כל מה שקורה כאן השתא? האם הוא ינק את הידיעות החיצוניות המעשיות מבחוץ - וכל ההסתכלות על המציאות הוא קיבל מבפנים? או שפן שמא ואולי יותר על כן שלא רק הידיעות של מה קורה הם מבחוץ, אלא גם איך להסתכל על המציאות, הוא קיבל מבחוץ...?

מי שמקבל את ההסתכלות איך להסתכל על העולם מבחוץ - עליו אנחנו מבקשים בכל יום "השיבה שופטיך כבראשונה". זה לא בקשה לעצם גדר של שופט כפשוטו, שבודאי גם זה קיים, ועצם כח השפיטה שנמצא בדור דידן הוא אחד מהגלויות הקשות שיש בדור כמו שידוע לכולם, ואין צורך להאריך בדברים. הכח השפיטה שנמצא בקליפה הוא לא נעצר בשפיטה ששייך בין איש לרעהו איך לשפוט. אלא זה 'לעולם יראה אדם את עצמו כאילו הוא דיין על עצמו', וכמו שאומרים חז"ל, 'כאילו חרב חדה' מונחת עליו, הכח השפיטה זה הוא איך לראות את המציאות. צדיקים יצה"ט שופטם ורשעים יצה"ר שופטים ובינונים זה וזה שופטם. כח של שופט - זה הכח איך לראות המציאות, איך תופסים המציאות. האם בעינים של תורה, "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך"? או שתופסים את

המציאות בעינים חיצוניות, מכח אלו שרחוקים מאד ממציאותה של תורה?

אם כל התפיסה החיצונית יונקים משם, או אם לפחות כמעט כל התפיסה יונקים משם - אנחנו נמצאים בגלות של שיבוש הדיעות באופן מופלג עד למאד. הכח של שיבוש הדיעות הוא עד כדי כך שבני אדם אינם מבינים מה הקושי לקרות העיתון ההכי החרדי שיש. צריך להבין, מי שקורא עיתון חרדי כסדר, הנשמה שלו כבר נעקרה מאד מאד מאד. ואחרי זה הוא רוצה שיהיה לו הארה בתפילה, הוא רוצה שיזרח בו הקדושה, הוא רוצה שאור קדושת התורה יחול בו!?

(תפילה 093 השיבה שופטינו תשע"ד)

טשטוש הדיעות היום

אם נבוא ונפרט את עומק שיבוש הדיעות שיש, הזמן יכלה והדברים לא יכלו. אבל צריך להבין דבר אחד. בעומק הגלות שאנחנו נמצאים, אין איתנו יודע עד מתי זמן הקצוב של סוף הגלות, אבל בינתיים הם כבר הצליחו לעקור את כל ההסתכלות של עולם התורה. הם לא רק הצליחו לגזור גזירה על ממון, שזה היה גזירה חיצונית מאד של "ויגע בכף יריחו" בתמכין דאורייתא, אלא עיקר עומק הגלות היא מה ששיבשו כל דיעות של כל עמלי התורה, זעיר שם זעיר שם עוד מעט ועוד מעט, וסוף דבר, נעקר הדיעה ישרה שנמסרה לנו מדור לדור, מאב לבן, מרב לתלמיד, ממשה מהר סיני לכל דור ודור, עד שהגענו למצב שהמושכלות הפשוטים של

דורות לפנינו, של "צאי לך בעקבי הצאן", לראות האמת - כבר הדבר נעלם ונסתר.

כל אדם שנולד בדורינו, אפילו בתוך עולם התורה, הוא תינוק שנשבה בתוך האומות. בתוך עולמה של תורה, הדיעות של אמת הלכו ונטשטשו באופן שמעט רואים נקודת אמת בלבד בתוך עולם של התורה עצמו. דברי תורה בקדושתם קאי כמ"ש הנפש החיים ולעולם לא נאמר בהם טומאה, אבל בגילוי בנפשות של בני אדם, שם הכל הסתר וטשטוש. אם אדם לא לוקח את כל דיעותיו ומנסה לנתח אותם מראשיתם וכו' ולברר את כל חלקי הדיעות שיש לו, בהכרח שחל עליו שם מתיוונים בדור דידן הדברים הם חמורים, אבל זוהי המציאות.

חייבים להבין ברור, אם בשני הדורות לפנינו היה שואה גשמית, אנחנו באמצע שואה רוחנית יום יום. והשואה הזו לא רק באלו שרח"ל עוזבים את עולמה של תורה ויוצאים לחוץ אלא השואה הזו הוא לאלו שנמצאים תוך בית המדרש. הדיעות נעקרו, קדושתם של ישראל כבה, הכל נעשה מכל הטשטוש של כל החיבור לראשי הערב רב, מהטשטוש בין עולם התורה לעולם החיצוני. אין גבול ואין שיעור למה שאפשר לעשות, אפשר לחבר עולם של תורה עם עולם של חוץ רח"ל. עוד פעם ועוד פעם חוזר אותו שטן נורא לערב דעת בני אדם בראשי הערב רב, לערב ציבור חרדי עם מי שאינו חרדי!

איך אפשר להקים מפגלה של חרדי עם מי שאינו חרדי? תשובה לדבר - כי אין ציבור חרדי! הציבור החרדי כבר נגמר! יש הרבה אנשים כשרים

ויקרים, אבל כציבור, כבר אין ציבור חרדי כמו שהיה בעבר. אולם מדין יחידים, נשאר יחידים יראי שמים. הכל בטל, והכל חרב!

איך אפשר לקיים רדיו חרדי ולערב בו את כל הרשעים שיש, לרעיין גברים נשים כופרים מינים ועוברי ג' עבירות חמורות ולהחדיר את זה לתוך בתי ישראל, להחדיר את הכל?? כל קדושת ישראל נעלמת! איך הולכים הנשים להמקומות שהם הולכים לעבוד - צריך להבין שזה שואה! לא פחות מזה, למי שמרגיש קצת קדושה.

"טמאו את היכל קדשך" - מי שנולד לדור דידן הוא נולד בתוך שואה כפשוטו, לא פחות מזה, וגם הרבה ממה שהיה בדור וחצי ולפנינו. קומת כנסת ישראל נשרפת, הציתו אש בהיכל, הכל בוער! אולי בגשמיות יש מי שסובל יותר ויש מי שפחות, אבל ברוחניות, הם שרפו אתה קדושת נשמות ישראל!

כל אחד חייב להתבונן האם הוא הולך בדרכי אבותינו כמו שהיו קודם לכן. הדברים שנאמרו הם מעט מזעיר של עומק הגלות של באו גוים נחלתך טמאו את היכל קדשך. עומק הגלות היא שנשמתם של ישראל נשרפת יום ויום. אין מקום אחד שהוא נקי ופנוי. אפילו ההיכל בעצמו טמאו, לא רק טומאה חיצונית אלא טומאה שנכנסת ומטשטשת כל הדיעות מכף רגל ועד ראש. הכל טעון בדיקה הכל טעון בירור.

צריך שנקודת האמת תהיה בוערת בלב האדם, שהוא יתפלל ויזעק להקב"ה מקירות לבו, "הצילני נא מהדור שאני נמצא! מהטומאה שעוטפת את הכל שנמצאת בכל צד ובכל פינה! שאני נזכה לעבור את הדור, את

הגלגול הזה, בדעה נכונה, עד כמה שיותר, עד ביאת משיח."

עד כמה שהאדם לא מרגיש עומק הגלות שבו הוא נמצא, הוא לא מבין שהציבור החרדי כבר התפורר ואינו. נשאר רק יחידים יראי שמים איש לפי ערכו ולפי מהללו, אבל באו יונים ופרצו י"ג פירצות ונשאר הכל פרוץ רח"ל. כל מה שנשאר בדור דידן הוא, מה שהאדם קושר את עצמו באמת להרבש"ע, ומי שיקשור את עצמו לבוראו בתוקף גדול במדרגת החשמונאים במסירות של קדושה באמת בחיבור אמיתי איליו ית' שמו, ואפילו אם יש נפילות ויש לכל אחד, אבל עדיין הוא עומד לפניו ית', בעמל ויגיעה ותחינה וזעקה, מכח פחד מהמקום שבו הוא נמצא. זהו הכח משמרתו.

(חנוכה תשע"ה)

הגלות החדשה של הערב רב בשנים האחרונות

בסוף הימים של הגלות יש גלות הערב רב, כמו שמאריך בזה הגר"א הרבה מאוד, וכמו שהאריך בזה רבי אלחנן וסרמן בארוכה בקובץ מאמרים ובאגרות.

להבין ברור: עיקר ההתערבות עם הערב רב בדור דידן - זה נעשה כבר בעצם החזרה לכנסת ישראל לארץ ישראל בחלקה. אבל בשנים האחרונות, נכנסנו לעריבות שבדבר שההתערבות עם הערב רב נעשה יותר ערב ומתוק לנו רח"ל - והדבר הלך ונעשה עוד ועוד ועוד. ערב רב - מלשון תערובות, תערובות רבה.

כיום, אנחנו נמצאים במצב שאצל הרוב, חוץ מיחידים, ההתערבות עם הערב רב הפכה להיות "עריבה", כל כך ערב שהאדם כבר לא רואה שזה בעצם ערבות ותערובת - זה נראה לו שזה בעצם חלק מצורת האידישקייט! ה"אל זר שבקרבתכם" מראה לאדם עד כדי כך שנראה לו שזה צורת האידישקייט ואינו אלא עומק התערובת שנעשה לו ערבה - ולכן נראה לו שזה צורת האידישקייט.

אם הלב של האדם חי, פועל, זך יותר, נקי יותר, אז בהכרח שהוא בוער יותר. כשהלב שלו בוער, תלמיד חכם דרתח אורייתא דמרתחא ביה, והלב שלו רותח מכוח קדושה וכל מה שהוא רואה לנגד עיניו, הוא רואה איך מתערבבים עם הערב רב, עם ראשי ראשי הערב רב - כמו שאמר רבי חיים כבר, בערך לפני 100 שנה, שהתכלית שלהם היא עקירת יסודי הדת כי הם הערב רב! זה לא שמישהו אחד רוצה לעקור. זה מהלך של עומק הגלות שכולו עקירת התורה.

עצם המשא ומתן הזה לתהפלה ולדון אם זה מותר או אסור - זה נובע מהתקררות של הלב הטהור. אם הלב היה נקי וזך, אז הוא בוער, וכשהלב בוער, אין כאן שני צדדים. איש קם על רעהו להורגו נפש, והוא נכנס איתו למשא ומתן, איזה איבר קודם אתה רוצה לחתוך? איבר שהנשמה תלויה בו? או שאתה מתחיל באיבר שאין הנשמה תלויה בו? המשא ומתן נובע מזה שהוא לא רואה שבאים להורגו, אבל זה לא להורגו במוכן הפרטי. צריך להביט על זה כעומק של גלות, של מגיד מראשית אחרית, שלשם הקדוש ברוך הוא כיוון את הבריאה, שהבריאה תגיע לזמן שהערב רב ישלטו לעקור כל קדושה.

מי שלא מבין שהמהלך כאן הוא לעקור הכל, 'לבן ביקש לעקור את הכל' - הרי שהוא עיוור המגשש באפילה באופן מוחלט. כל ניסיון למשא ומתן אינו אלא טעות מוחלטת. מי שבא לעקור את הכל, "הבא להורגך השכם להורגו", כלומר במובן הפנימי שבנפש, הוא מכלה כל צד של חיבור.

יש כאן עומק של גלות נוראה, נוראה! שההתערבות נעשית חזקה יותר, ערבה יותר וערבה יותר ותר. סיבות ותירוצים לדבר יש עד אין סוף, אבל המהלך, הוא מהלך מאוד מאוד מאוד ברור.

כמובן שיש צדדים בכל הדברים של גדולי הדורות בעבר ובהווה, יש את הקצוות תמיד. יש את דברי הרב הקדוש רבי יואל מסאטמר, שאחז שהרי אפילו אם השלטון כאן היה של קדושה, זה מרידה כנגד הג' שבועות. ויש את הצד השני הקיצוני, שכיוון שיש ניצוץ של קדושה, אז אפשר להתחבר איתו. אבל, זו דרך מסוכנת מאוד מאוד ששייכת רק ליחידי סגולה, ופוק חזי שכל מי שניסה להידבק באותו נקודה, כמעט כולם נפלו מכל שורש האידישקייט.

אבל - שנכנסנו עכשיו למהלך הנוסף של הגלות, כאן באים לכולי עלמא לא פליגי.

יש הבדל בין הגלות שהיינו לפני 70 שנה שאז נחלקו רבותינו, לבין הגלות שעכשיו אנחנו נמצאים. זה סוגייה חדשה של גלות. זה הגלות שבתוך גלות, שהערב רב הפך להיות ערב. כאן, חייב להיות שיהיה ניתוק מוחלט.

ואין עובר שבא להרוג את אמו, יש לו דין של רודף והורגים אותו, הוא חלק

ממנה. עובר ירך אמו, וחייבים להפריד ביניהם, במהלך דידן שעכשיו, בשנים האחרונות חל העומק של הגלות, אין דרך אחרת אלא להפריד.

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו. זה ההתאבקות שצריך שיהיה איתנו, ולא באופן של הצילנו מיד אחי מיד עשו, שמראה עצמו כאחי. שאנחנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא שתחזור כנסת ישראל לארץ ישראל, לא על החזרה הזו ביקשנו.

החזרה הזו, כמו שאמרו רבותינו, הרוז'נר ועוד.. שהם חוששים שמא הכנסת ישראל תחזור לארץ ישראל מכוח שהאומות יזרקו אותם לארץ ישראל רחמנא ליצלן וזה מה שהתקיים. הגאולה שאנחנו מבקשים מהבורא עולם לא שיהיה ניצוץ של קדושה שיפול לידי הסיטרא אחרא לערב רב והשליטה תהיה של הערב רב.

לא רק שלא יתחדש כאן גאולה אלא התחדש כאן גלות חדשה. אנחנו מבקשים ממנו יתברך שמו שיחזיר אותנו לארץ ישראל, לארץ של הבורא עולם. לארץ של ישראל ששרית עם אנשים ואלוקים ותוכל, אבל כל זמן שעוד לא זכינו שהתפילה תתקיים, אנחנו מצפים שהיא תתקיים בכל יום, היום.

צריך להבין ברור, ברור מאוד, את עומק הגלות. כל מי שרוצה להציל את נפשו בזה ובכא, לנצח נצחים, חייב להבין שהוא נמצא בגלות של הערבות הרבה של הערב רב. ומתוך עומק של דעת וקדושת הנפש, עליו לכרות את עצמו מכל חיבור לכל מה שקורה בדור דידן.

לקשור את עצמו לבורא יתברך שמו, שהלב יבער מאוד, מכוח תוקף נורא שכואב לראות מרידה במלכות שמיים, ושהרבה מאוד תמימים בתוך כנסת ישראל יראי ה', מתחברים לזה לאט לאט, עד שזה נהיה רחמנא ליצלן, ערב עליהם ערבות רבה.

שיזכה אותנו הבורא יתברך שמו שתהיה גאולה שלימה! אם חס ושלום היא עדיין תתעכב, שנעמיד את עצמנו כמובדלים ומופרשים, מקודשת ומיוחדת לי, אליו יתברך שמו, בשלמות!

(תפילה 085 קיבוץ גלויות.תשעד)

באחרית הימים, אם היו זוכים, אז כל כנסת ישראל היו חוזרים לארץ ישראל 'זכו על ענני שמיא'. אבל כשלא זכו, כמו שמבואר בדברי רבותינו אז חלק מכנסת ישראל חזרו מכח גירוש של האומות, שגירשו את ישראל, ומכח כך חזרו לא"י. ועי"כ הכניסה לא"י היא 'לא לדעתך', באופן של דעת משה, באופן של דעת של "אלוקים עשה את האדם ישר", אלא כמו שאומר הגר"א כידוע, וכמו שהאריך ר' אלחנן וסרמן, שעומק האחרית של הגלות היא תהיה בהנהגת ראשי הערב רב, והם הם אלה שהביאו כביכול את בני"י אל ארץ ישראל עוד פעם.

אבל מאותו מקום של העשרה מרגלים של "במדבר הזה ימותו פגריכם", מאותו מקום כביכול חוזרים לארץ ישראל בדעתו דנחש, בדעתו של ערב רב, נחש עקלתון היפך האורח מישר. והכניסה לא"י מכוחם ועל ידם.

ודאי שבפנימיות הכל בהשגחת ה' ית', שמשגיח על הכל במעמקים של "עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה" מניע את אותה תנועה, אבל היא באיתכסיא שמתלבש עליה 'לדעתך', לדעת הערב רב, הדעת דקלקול. מביאים את בנ"י לא"י, והם אלו המתראים בהנהגה כמנהיגים את עם ישראל, אבל הם מנהיגים אותו באופן של דעת דקלקול.

וכשנמצאים בא"י, יש נסיון גדול של א"י. יש נסיון לחיות בא"י, לחיות במדרגה של קדושה של "ואמלא אותו בחוכמה בתבונה ובדעת". ויש את הניסיון שנעשה כאן עוד ועוד דעת השכלה של חיצוניות. כל מי שיש לו עין מעט רואה את סדר הדברים, הם הם אלו שהחזירו כביכול את בנ"י לא"י לפחות בחלקם הגדול, והם אלה שמניעים את הכל עוד פעם להשכלה, לדעת דערב רב - עד שמטביעים את כל הספינה כולה בדעת הערב רב.

(שיחה במוצאי שבת שלח תשע"ח)

שו"ת בענייני הערב רב - ממשלת מדינת ישראל

שאלה

גבי הערב רב מדוע רבותינו לפני הגר"א (לדוגמא המהר"ל) לא דברו על גלות זו?

תשובה

כי בזמן הגר"א כבר היה יותר גלוי כוחם. וזה גלות נוספת, גלות בתוך גלות שאיננה נראית בחוץ, ורק כאשר נתקרר ובא זמנה נתגלתה יותר.

ליקוטים ערב רב היום

שאלה

א - מהי ההשקפה הנכונה לגבי העברת השגרירות של ארצות הברית לירושלים?

ב- מה ההסתכלות הנכונה האמיתית על ממשלה זו והעומד בראשה, האם הם טובים או רעים, האם כוונותיו טובים לעם ישראל, על אף היותו חילוני בהגדרה? או שהוא וממשלתו, ערב רב, אנשים רעים נגד הקב"ה ובניו? יש בילבול בנושא אצל חלק מהחרדים ואולי יותר מחלק, וכמובן אצלי כפרט.

תשובה

ערב רב בדור הזה מעורב בכל, ולכך כל דבר מעורב טוב ורע, ובכל דבר צריך לראות את חלקי הטוב והרע שבו. וזו עבודה לאנשי הלבב שטהרו כבר. אולם בכללות העבודה ניתוק מתערובת זו וכמעט לא להתבונן בהם כלל, כי עצם ההתבוננות זו מהות של תערובת, ולכן לא לדבר מהם כלל. ניתוק מוחלט.

שאלה

האם בתחילה יתבטל הערב רב (ביטול מדינת ישראל) ורק אח"כ יש מלחמת גוג ומגוג?

תשובה

כבר עכשיו אנו בתוך מלחמת גוג ומגוג! זו מלחמה עם הערב רב.

**שו"ת אם יש לבני אמריקה לעלות
לארץ ישראל מפני שנאת האומות המתגברת עכשיו**

שאלה

בתקופה זו ישנה כרגע עלייה של 400% בתקריות אנטישמיות ברחבי ארה"ב. וכעת, אנשים רבים מארה"ב שואלים, האם זה הזמן לעבור לארץ ישראל?

תשובה

בעבר, השבנו על זה ש"המושכל ראשון" של כל יהודי צריך שיהא לגור בארץ ישראל, אולם "המושכל שני" נצרך בדיקה בכל הפרטים, כגון: באופן שצריכים לו רבים בחו"ל, וכן אופן גידולי הילדים והמוסדות עבורם. וכן ביטחון לעומת השתדלות בפרנסה. ומי שיזכה למסור נפשו על הדבר, אשריו.

ובודאי בעת זו שהקב"ה מזעזע את עולמו ומעתיקו ממצב למצב ללא הרף, ראוי לכל יהודי לשוב ולשקול מחדש את העלייה לארץ ישראל. מן הדין אין לחוש כלל לסכנת המלחמה ו"הבוטח בה' חסד יסובבנו". ובפרט שבחו"ל הופך להיות לאט לאט יותר מסוכן.

עלייה זו צריך שתהא ממקום נקי וטהור, לעלות לארץ ישראל הקדושה, ללא כל חיבור לשלטון וכל ענפיו. כי בחו"ל חלק גדול מן העבודה לא להתחבר לעכו"ם, אולם בארץ ישראל עיקר העבודה לא להתחבר לערב רב.

ובשעה זו, שעת מלחמה, נעשה שלטון הערב רב מחד חלש יותר, כי רבים ראו כיצד אי אפשר לסמוך על כוחם וחילם, ורק הוא ית"ש שומר ישראל, ורבים רבים אף שאינם שומרי תורה ומצוות, נחלשה אמונתם מאוד בשלטון מפני כך. וזהו חלק מן הבריור הזך. ובכל השנה האחרונה כח השלטון נחלש ומתפורר, ולכך עתה הם קוראים לכך "מלחמת התקומה", עפ"ל, וכבר לפני כחמש שנים, כשבועים שנים אחר קום מדינתם, החלו מלחמת אחים זה בזה, ונתחזק בפרט בשנה האחרונה, עד כדי הירוס מוחלט. וכבר הגיד כן החזו"א, שמדינה זו עתידה להתקיים כשבועים שנה, ועתה הם מנסים להקימה מחדש כאילו מתוך אחדות, אולם כבר עתה האחדות שהחזיקה לזמן מועטת, הולכת ונחלשת ומתפוררת.

אולם מאידך, להיפך, חלק מן הנקראים חרדים, דבקים יותר ויותר בערב רב, כי חושבים שעתה הוא "מצוה" להצטרף עמהם להגן על יושבי ארץ הקודש, וחלקם (כאלפים) ניסו להצטרף לצבאם וללחום יחד עם, ויותר מאלף כבר נכנסו בפועל להיות חלק מן הצבא. וחלקם החלו לומר תפלה בבית הכנסת לשלומם, וחלקם שולחים להם כספים של צדקה, או אוכל ושאר מיני מתיקה וכל צרכיהם. וכן מצמידים לכל בחור או אברך שם של חייל שילמד ויתפלל עבורו. ואף שראוי להתפלל על כל יהודי, זהו גופא שורש הערב רב, תערובת, שמחד זהו הצלת יהודים - יהודי, אולם מאידך נקשר

מעשית ונפשית לכח הערב רב, שהרי כל צבאם בנוי על עקירת הדת, ולכך קוראים לו "כור היתוך", להשוות את כל החברה, ובמוצהר דעתם על ידי זה לחלן את החרדים. והדברים ידועים לכל מי שמכיר מעט את הדבר. ועל ידי זה נתחזק הקשר עם הערב רב מאוד מאוד. וזהו בירור נוסף שנעשה בצד הקלקול רח"ל, שלובשי "שמונה בגדים" נעשים שותפים בפועל "ובלב" לערב רב, ונראה להם מצוה גדולה. ויש עוד פרטים רבים של תערובת עם הערב רב, וידוע לבקי בפרטים.

ולכך נצרך לעלות לארץ ישראל בקדושה וטהרה, ללא כל עירוב כלל עם השלטון, אלא רק להיות בביתו של מלך. וכאן, יש שמירה גמורה, "ארץ אשר עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה מראשית שנה ועד אחרית שנה", והיינו השגחה פרטית לשלמות תיקון כל אחד מישראל, שכל אחד יגיע לתכלית תיקונו באופן הראוי לו. ומצד כך האדם נצרך לעבוד לפני ה' בארצו, בטהרה ובקדושה בתמימות ואמונה, ובעסק התורה כפי כוחו.

שו"ת כל אחד צריך לדאוג שהוא
לא יהיה מאלו ש'נכללים בהערב רב' ה"ו תשפ"ד

שאלה

רבים הם השואלים: מהו המסר הפנימי שהקב"ה רוצה להראות לנו על המצב של שבית השבויים, ומהי העבודה שזה מחייב אותנו?

תשובה

כאשר רח"ל נשבו כ-240 שבויים כמנין עמלק שעולה 240, מנין שבויים שלא היה כן מאז שוב רוב בית ישראל לארץ ישראל, הלא הוא בת קול מקול ה' הקורא לנו "לשוב" אליו ית' שמו.

שביה נקראת כן מלשון שכל הנמצא בשביה כל תשוקתו אינה אלא "לשוב" למקומו ולחירותו.

עתה שרח"ל נמצאים בשביה רבים, ותולדת כך שחלק גדול מן השיחה בין בני אדם הוא בענין "שבי", זה התגלות פנימית שכל יחיד ויחיד צריך לחוש את צער השכינה הנמצאת בשביה וכל בית ישראל עמה. וכשם שאלו שנמצאים בשביה וקרוביהם וכו' כמעט כל תשוקתם וכל מחשבתם "לשוב", כן צריך להתעורר בנפשנו שכל

עיקר תשוקתנו תהא לשוב אליו ית"ש, לשוב מאותיות שניות ש-ב, לאל"ף, אלופו של עולם.

והשבויים נחלקים לשלוש. חלק ששבו וישבו בע"ה. וחלק ששבו מתים רח"ל, וחלק רח"ל שלא שבים ה"י. כן כל יחיד ויחיד צריך לברר נפשו שלא יהא רח"ל מאלו שאינם שבים כלל, ונכללים בעמלק וערב רב, וכן שלא ישוב ח"ו כשאינ בו חיות, אלא לשוב חי לדבוק בחי החיים ב"ה.

**שו"ת עיקר הכאב הנצרכת בתקופתנו -
לדאוג על מצב הרוחני של כלל ישראל תשפ"ד**

שאלה

אדם שהוא נמצא במדרגה העליונה, לדוגמה משה רבינו, אבל הוא במצרים, כאשר הוא ראה את הילדים שנכנסים לתוך הבנינים, אז רש"י אומר שכאב לו, הוא אמר למה, אז הקב"ה אמר לו שהם רשעים, אז זה גם הרגיע אותו, אבל הוא לא הסתפק בתשובה של הקב"ה, והוא הלך והוציא אותם...?

תשובה

שאלה ברורה. התשובה היא ברורה ופשוטה. הכאב הכי גדול שיש היום, שפתאום כשיש מציאות של צער גשמי בעולם כולם מתעוררים, כל יום נשרפים נשמות הרבה הרבה יותר קשה, והתעוררות היא מאוד קטנה.

כשמשה רבנו ראה את אותם תינוקות שמכניסים אותם לתוך הבנין, אמר לו הקב"ה שאלו הם רשעים שלא עתידים להגאל, אז על מה כאב למשה, לא רק שהכניסו אותם לתוך הבנין אלא שממלא הם לא יצאו ממצרים, וזה היה עיקר הכאב, וכמו שמשה רבינו הוציא את הערב רב על דעתו, אותו דבר הוא ניסה להוציא אותם, וזה מה שיצא מכך העבודה זרה שהוציאו עמהם, פסל מיכה, כלומר בעיקר כאב לו על זה שיש נשמות שישארו במצרים. מה כאב למשה יותר, על השיעבוד הגופני שבמצרים או על מ"ט שיערי טומאה שהם הגיעו לשם?

אז כל אדם שחי בדור הזה, אז עיקר הכאב שלו - זה משפט עמוק - שכואב לאנשים רק שיש מלחמה, ולא כואב לאנשים שכל הזמן יש מלחמה פנימית. ופתאום שיש מלחמה

חיצונית, מה שקרה בשמחת תורה, ואז אנשים באו בבית לדפוק. למה לא דופקים כל השנה? פתאום נהיה מלחמה ומפחדים למות, ואז הכל התהפך.

אבל עיקר הכאב האמיתי מה הוא? הוא כאב על המצב מלחמה הרוחנית שנמצאת כל יום. וכאב על מה שאנשים כואב להם פתאום בעיקר שהתעורר המלחמה, וגם כאב על הגשמיות של כולם. יש קומה שלימה של כאב, אי אפשר להתפס רק בכאב התחתון. כשנתפסים רק בכאב התחתון, אז מתחברים לערב רב, שעשו את המלחמה, שהם סיבת המלחמה, והם אלו שעושים את המלחמה. וכל מה שהם מצליחים, זה הופך להיות עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

הצורה הפנימית היא כאב של כל הקומה כולו, זה צורה שלימה של חיים, זה נאמר על כל דבר וזה נאמר בודאי גם על המקרה הזה, פתאום כואב רק הנקודה החיצונית הגשמית, אנשים אין להם בית - כמובן הצער הוא עצום, אנשים גלו ממקומם - אבל הרי כל אדם שמעט מבין שתשעים ותשע אחוז של הנשמות שיוצאים מהעולם לא מגיעים לגן עדן, והעונש שלהם הוא הרבה יותר קשה מזה, אז למה לא כואב הכאב הפשוט הזה? כי זה יותר מופשט, זה יותר רוחני, וזה לא לעין הרואה, האדם לא רואה את זה. אבל אדם שחי קצת טיפה יותר בעולם רוחני, הוא לא צריך לשמוע החדשות, הוא לא צריך לדעת מה שקורה בעזה או קורה בטורקיה או קורה בלבנון בשביל שיכאב לו, כואב לו המציאות, אם הוא רק רואה מעט מה שקורה במציאות, הכל כאן כואב. הכאב הזה הוא מצטרף לכאב עצום ונורא - והוא הכאב העיקרי. וכמו שיש לאדם קומה שלימה מעומק הנשמה עד הגשמיות, אז הוא גם כואב על הגשמיות הפיזית של אנשים אחרים - אבל בפועל לכאוב רק על זה?? זה הכאב העצום שיש בבריאה, שרואים רק ענף בלי שורש, רואים גוף בלי נשמה - זה עיקר הכאב.

שו"ת חורבן המדינה תשפ"ד

שאלה

בשאלה ששאלו את הרב על ענין הערב רב, הרב ביאר שהן הישמעאלים הם ערב רב, והן חלק מהיהודים בארץ ישראל הם ערב רב, ובפרט אלו שרוצים לעקור את התורה. והשאלה לפי זה, כיצד הצבא [שראשיהם הם ערב רב] הורגים את הערב רב עצמם - שהם ישמעאל, כדי להגן על חייהם של היהודים בארץ הקודש???

תשובה

דבר חלקם יהודים גמורים, חלקם ערב "זעיר", וחלקם ערב "רב". כמו שקודם הקמת מדינתם נלחמו יהודים אלו באלו, והרגו ורצחו אלו באלו, כנודע, מעין כך קורה עכשיו.

כשנה ומעלה שלחמו אלו באלו, וחלקם לא אכפת להם כלל וכלל שימותו יהודים שאינם לפי רוחם. וביודעין כאלו שהכניסו את כל יושבי ארץ ישראל לסכנה מוחשית בעקבות ההפגנות שעשו ואי ציות לכללי מדינתם, ועל ידי זה האויבים רואים את חולשתם ובאו ונלחמו ביהודים. וכל זה נעשה מדעתם.

וכוונתם להרוס את מדינתם ולהשתלט עליה, ואח"כ לבנות מחדש כפי דעתם מדינה שמנותקת מן הדת, ואין כוונתם כלל וכלל להציל את "כל" היהודים בארץ הקודש. כמו שבשואה לא הסכימו להציל יהודים חרדים תרומת דולר לכל יהודי חרדי.

אנו עכשיו בתהליך של חורבן המדינה. וטועים אלו שסוברים שלצורך הגנה והשתדלות של הצלת נפשות יש להשתתף עמהם במלחמה או לפחות בכיתות כוננות של הגנה. כי אילו זה היה שמירה בלבד, תינת, אבל מכיוון שזה נעשה בחיבור עם הערב רב, אין זה השתדלות כלל וכלל, ואינו הצלת נפשות, אלא החרבת נפשות. כי כוונתם לעקור את הדת ולהשתלט על ארץ הקודש היל"ת, ולכך אין להשתתף כלל וכלל.

עיקר התפיסה להבין שאנו בתהליך של "חורבן" המדינה, ולפי זה כך יש להתייחס לכל חלק מן התהליך.

"את פניך ה' אבקש"

שו"ת שנות תשפ"ד

שאלה

לכאורה הבדלות מן הערב רב - זהו מהדברים הכי קשים, במיוחד מהערב רב שהם גם ישראל...!?! האם אני צודק בזאת? אז מה יש לעשות, במיוחד אם יש לזה מחיר, בגשמיות, וברוחניות.

תשובה

יש מדרגת "ערב", והוא כח של תערובת ושם יש גדרי דין של ביטול, יבש ביבש, לח בלח, נותן טעם, דבר שיש לו מתירים ועוד. והוא מדרגת תערובת בענפים, בבחינת מקרה.

אולם למעלה מכך יש מדרגת "ערב רב", תערובת רבה", ואותה א"א לברר כשאר תערובות, כי היא תערובת בשורש, בחינת מקרה דבוק בעצם. ושורשם עמלק הנקרא "אשר קרהו", מקרה.

מדרגת ערב, הוא בבחינת "ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה, ויהי ויהי בקר". שבקר לעצמו וערב לעצמו, אולם יש נשיקה של בין השמשות. וכן בסוף הלילה, של אילת השחר ועלות השחר.

אולם מדרגת ערב רב, מתערב הערב בתוך הבקר, מקרה דבוק בעצם. שא"א לבקר את הבקר בבחינת "בקרן טלה".

לצורך בירור של מקרה דבוק בעצם נצרך אור גבוה של עצם בלתי מעורב שמכחו אפשר לברר את המקרה הדבוק בעצם. ואור זה הוא אורו של משיח. והוא בחינת מאור שבתורה, למעלה ממדרגת אור וחשך משמשים בעירבוביא.

זוהי הצורה הפנימית של הדורות האחרונים זה לעומת זה. מצד הרע כח הערב רב אורו של משיח הוא אור נקי בלתי תערובת כלל של סיגים (ושורשו במאור כנ"ל). ולכך מאיר אצל לומדי התורה אור בהיר של בהירות בד"ת. מצד הכלי ע"י תוכנות שקבצו את רוב הספרים שבידינו לפונדק אחד. ומצד האור בקל יותר ניתן להגיע לעולם ברור יותר ויותר בכל סוגיא.

ולכך עיקר בירור הערב רב הוא בעסק התורה, שהרי כתבו בשם האריז"ל שדעת, גימ' ערב רב. ולכך עיקר בירורם הוא בדעת, לברר כל סוגיא באר היטב. והוא הוא עיקר בירור הערב רב.

אולם ע"מ לבררם בשורש ועי"ז לגלות ברור זה אף בעולם המעשה, נצרך הארת מסירות נפש, שבוקעת עם "עצם" הנשמה, שעליה נאמר "טהורה היא", ללא עירוב. והעושה כן דבק בהארת משיח שבעולם, ובהארת משיח שבנפש ונעשה חלק מביירוני הערב רב שזו עיקר עבודת הדור האחרון

שאלה

א- אם כבוד הרב יכול לתת לנו את ההשקפה הנכונה לגבי העברת השגרירות של ארצות הברית לירושלים, האם זה בעקבות התגברות לומדי התורה בארץ וחלק מאור משיח שמתנוצץ כבר שכל העמים יירדפו אחרי עם ישראל,

או שזה כמו שהרבי מסטאמר אמר: במהלך דרשת נעילת החג בפני רבבות חסידים התייחסה אדמו"ר מסטאמר לסוגיית העברת השגרירות האמריקאית לירושלים והשמחה בקרב הציבור החרדי ותקף את נאום של ראש הממשלה בנימין נתניהו, "ראש מדינת הכופרים" כלשונו. "דודי בעל ה'ויואל משה' אמר כי מי שנהנה בהצלחת הציונים הוא כופר ממש ולא יזכה לראות בשמחת ביאת המשיח וכמו שבעבודה זרה מבטלים אותה על ידי קביעת שם גנאי כך גם פה צריך לדבר בגנאי הציונות", אמר האדמו"ר. נשמח מאד לדעת מה דעת הרב בנושא שחס וחלילה לא ניפול ונתבלבל כמו שהיה בסעודת אחשוורוש בזמנו. אם בכלל זה דומה .

ב- בהמשך לשאלה הקודמת לגבי העברת השגרירות לירושלים, מה ההסתכלות הנכונה האמיתית על ממשלת נתניהו ובפרט נתניהו, ? האם הם טובים או רעים, האם כוונותיו טובים לעם ישראל, על אף היותו חילוני בהגדרה, או שהוא וממשלתו, ערב רב/ רעים/ נגד הקב"ה ובניו אני שואל את השאלות הללו כי נראה לי למרות שלא עשיתי סקר שיש בלבול בנושא אצל חלק מהחרדים ואולי יותר מחלק, וכמובן אצלי כפרט

תשובה

ערב רב בדור הזה מעורב בכל, ולכך כל דבר מעורב טוב ורע, ובכל דבר צריך לראות את חלקי הטוב והרע שבו. וזו עבודה של אנשי הלבב שטהרו כבר. אולם בכללות העבודה ניתוק מתערובת זו וכמעט לא להתבונן בהם כלל, כי עצם ההתבוננות זו מהות של תערובת, ולכן לא לדבר מהם כלל. ניתוק מוחלט.

שאלה

יחס הנפשי למדינת ישראל מה צריך להיות היחס הנפשי למדינת ישראל במלאות שבעים לעצמאותה? הרי זה נס עצום גדול ואדיר למעלה מן הדעת שעם ישראל אחר כאלפיים שנות גלות ומיד לאחר השואה הנוראה - קם ובנה לעצמו מדינה, ולכאורה לפי זה צריכה נפשינו להיות מלאה בתודה ושבח לקוב"ה על כל ניסיו שעשה לנו. אך מצד שני, כיון שאת המהלכים המרכזיים והמעשיים עשו ועושים אחינו שלצערנו לא שמרו תומ"צ וחלקם אף היו נגד התורה ושומריה באופן מוצהר, אפשר שהיחס צריך להיות ריחוק והיבדלות. להבהיר - אינני שואל על היחס המעשי הפרקטי שכמובן "אל תתחבר לרשע" ומחיבור לאנשים שאינם שומרים תומ"צ יכולים ואף יצאו קילקולים גדולים. שאלתי היא על היחס הנפשי בתוכי פנימה - הודאה עצומה על מעשי ה' ונפלאותיו או התעלמות ואף בוז וריחוק?

תשובה

אור ה' המולבש בערב רב, יחס כפול. אילו זכינו היה אור ה' מולבש בבית המקדש ומשיח. וכשלא זכינו, מולבש בערב רב, שהכל מעורב. ובדקות נקראים ערב רב כי יש ישראל ויש עמלק זה לעמת זה, ויש ערב רב שהוא גם ישראל וגם שורש עמלק יחד, וזהו להט החרב המתהפכת המטעה בני אדם. הכרת התערובת והעמדת כל כח לעצמו, זהו בירור אורו של משיח.

שאלה

מה ביאור ענין שכתוב ב'לשם' שצריכין כל חלקי הרע לצאת לפועל? והאם כונתו גם כפשוטו שכל הרשעים יוציאו כל מזימתם? ואם לא יצאו לפועל, מפני מה בשרשם לא שייך שיבוטלו?

תשובה

קודם חטא אדה"ר היה אפשר לבטל הרע בפועל. אולם ע"י אכילה מעץ הדעת טו"ר נעשה מהלך של הוצאת הרע לפועל והוא יצא בשלימות או ע"י בחירת האדם דור שכולו חייב. או גילוי ע"י הבורא רגע קט ומיד הגאולה.

שאלה

במצבנו השתא ששומעים דברים שלא שמעתן אוזן, קול מלחמה, דוקא

בשמחת תורה, ועמך בית ישראל נמצאים בצרה ובשביה, האם יוכל הרב לבאר כיצד לראות ולשמוע את קול ה' כאן נכונה, כיצד רצונו ית' שנסתכל על המצב, ולפי זה מהי עבודת כל יחיד ויחיד?

תשובה

תשובה! תשובה! תשובה!

הקב"ה מראה לנו שמספר האנשים שמתו ונפצעו היום רח"ל, הם לפחות מספר האנשים שמתים ונפצעים "רוחנית" כל יום ויום מכח הטומאה ששולט! יש לבדוק כל אחד ואחד ולהסיר את הטומאה מקרב ביתו וכד'. שיהא נקי! זהו הברור הראשוני והחיצוני! ברור מכל הכלים הטמאים ומכל הלבוש הטמא ומכל עיתון כל שהוא!!!

כבר נכתב בעבר בשנים האחרונות, שמאז הקורונה לא יהא זמן שקט עד ביאת משיח.ב. וכל עין רואה שהעניינים מתגלגלים מבעיה לבעיה כל פעם מכיוון שונה! עכשיו זהו זמן ברור גדול בין טוב לרע, ברור של תערוכת של הערב רב, ובתקופה האחרונה נראה יותר ברור מי נגד ה' ותורתו ועמו, ומוכן להרוס את הכל. וזהו

ב הערת המערכת: זה חלק מן הלשון בתשובה שם (הודפס בסוף ספר 'דע את גאולתך', עמ' 672): יש להבין מאוד, שעד שנת תשע"ט נותר אר"ך שנים לסוף העולם שהוא שית אלפי שנים. ומשנה זו נתקצר האר"ך, ונעשה זעיר, ולכך נגלה יותר ו"גבי דיליה", ונתעלם במדת מה מהלך של "מאריך אפיה". ולכך משנה זו כל העולם כמקרה, ובפרט בארץ ישראל, ולא יהיה השקט עד ביאת גואל בב"א. ובשנות מנין הגויים, זהו שנת עשרים - עשרים, 20-20, ונודע שעשרים בגימט' כתר. וזהו הגילוי השתא, כתר שבכתר, עשרים - עשרים.

ומצד כך נגלה מהלך של התבודדות בעולם, בקלקול בדידות, שלא יכנס איש לתוך ד' אמות של חבירו. כי דל"ת אמות הם מקומו מדין היחידה. וכן להסתגר בבית. ונודע שנפש עיקרה בכבד, רוח בלב, נשמה במח, חיה בבגדים, ויחידה בבית, ולכך יש להסתגר בבית. והבן שהקב"ה ביטל כל כח של חיבור של טומאה, בילויים, מסעדות, תרבות, טיולים, נסיעות לחו"ל, כל עלמא דשקרא שנותר בקיומו כל השנים האחרונות.

אולם כמו שביציאת מצרים נותר ביציאתם "בעל צפון", שהוא שורש לכל העבודות זרות. כן השתא נותר עיקר שער הנ' דקליפה, נון דנו"ן, המדיה, האינטרנט, ועכשיו שבני אדם מסתגרים בבתיים כל חיבורם על ידו. והוא הקליפה הקשה שעדיין לא נבקעה, נו"ן דנו"ן, כתר דכתר, והיא היא השולטת עתה כמעט ללא מיצרים. וביטול קליפה זו ע"י הארת משיח הנמצאת עמנו כבר עכשיו, ומאירה אור של כתר דכתר, וכאשר תבקע ותבטל את המדיה, יבוא משיח בפועל. אולם כל זמן שלא בא עדיין, הכח השולט בעולם הוא נו"ן דנו"ן, ובו כלול הכל בערבוביא, קדושה וטומאה, מן הקדושה העליונה עד הקצה התחתון. ולכך בדור זה השתא הכל מעורב ומבולבל באופן מבהיל שאין הדעת סובלתן, ודבר זה לא ישתנה עד ביאת משיח.

בירור חיצוני של הערב רב, שנראה לכל - מי אלו שאינם חלק מהכנסת ישראל. ועכשיו יתחיל בירור פנימי יותר, ולאט לאט הבירור ייעשה דק יותר ויותר. ולכך ראשית על כל אחד לברר בחיצוניות ולהסיר מביתו וכו' כל טומאה, כנ"ל, ומאידך לברר בירור פנימי, האם הוא מוכן לביאת משיח, לעולם שכולו תורה וקרבת ה' ותו לא!!! ולהתנתק "מכל הפוליטיקה" לגמרי ומכל התעסקות בכל ענין שאינו כלי למנוחת הנפש והרגעתה, ולהידבק בה' ובתורתו.

שאלה

האם חוץ מכלי הטכנולוגיה וכן מה שהערב רב שולטים, יש עוד גילוי של שער הנ' שצריך להזהר ממנו?

תשובה

כל העולם זה שער הנ', רק שבמקומות הללו הגילוי של זה הוא בתוקף ומשמ מתגלה שורש כח התערובת, אבל הכל זהו תערובות בכל צד ובכל פינה, וא"כ, צריך להזהר מכל העולם בכל דבר ובכל ענין.

שאלה

בענין מה שהתבאר בשיעור שצריך הכרת הטוב גם לאלו שנמצאים במדרגה התחתונה, לכאור' איך שייך הכרת הטוב לאלו שמפילים אותנו למקומות הנמוכים האלו של יצרא דע"ז ויצרא דעריות כשמדרגת המלחמה הזו לא קשורה אלינו כלל?

תשובה

שאלה נכונה מאד. ונסביר בקצרה ממש - בהסתכלות החיצונית האדם מסתכל הסתכלות של קצוות, כן - לא, חייב - פטור, מותר - אסור, אבל בהסתכלות הפנימית זהו תערובת, כלומר, אנחנו תופסים שכל דבר מורכב מחלקים, ואמנם בגדרי דין דבר שמעורב בו טוב ורע, יש אופן שעל אף שיש בו נקודות של טהרה, אבל לדינא הוא טמא, כיון שאזלינן בתר רוב חלקיו לכן הוא מוגדר כטמא, אבל כשאנחנו מתייחסים לתפיסה הפנימית של הלב, ברור שאנחנו מתעסקים כאן עם דבר שהוא בתפיסה של ערב-רב, ובתפיסת ערב-רב - הרוב הוא רע והמיעוט הוא טוב, אבל עדיין יש הכרת הטוב על המיעוט.

וכדוגמא בעלמא, אדם הלך עם שלושת בניו לנהר, ושלושתם טבעו, ובא מישהו והציל את שלשתם, ולאחר מכן הרג שתיים מהם ואחד הוא השאיר, האם יש הכרת הטוב לאותו אדם? - בהגדרה החיצונית, אין לו שום הכרת הטוב אליו שהרי הוא הרג לו שתי ילדים, אבל ההגדרה הפנימית אומרת, אמנם יש פה תביעה עצומה על זה שהוא הרג לו שתי ילדים, אבל יש לו גם הכרת הטוב על הילד השלישי שהוא הציל לו.

זה המבט הנצרך בדרא בתראה, ואם לא נסתכל במבט הזה, הרי שלא נצליח להתעסק בדרא בתראה עם כלום, כי כל ההתעסקות בו היא עם ערב-רב, והרי שאנחנו מאבדים כל מבט נכון איך לקלוט את תפיסת המציאות, התפיסה שצריכה שתהא היא שכל דבר כאן הוא מורכב, אין כאן דבר שכולו רע ואין כאן דבר שכולו טוב, ואמנם בגדרי "ד" אמות של הלכה", בהלכה ההגדרה היא ש'אזלינן בתר רוב' אם בדין כפשוטו של "אחרי רבים להטות" או של דיני ביטול רוב או בשאר דיני רוב שישנם, ובהגדרה רחבה יותר, כל חפץ שמורכב מרוב ורע, אם הרוב שבו הוא רע, הרי שהוא אסור לדינא. אבל כשבאים להתייחס במבט הפנימי של הנפש, אנחנו מגדירים שיש כאן חלקים טובים וחלקים רעים, ועל אף שהרוב המוחלט הוא רע - ערב רב - אבל יש בו גם נקודות טובות.

ודוגמא נוספת - הרי החובת הלבבות אומר שכל היסוד של כיבוד אב ואם הוא הכרת הטוב, ולפי"ז אדם שגדל בבית שאביו היכה אותו, השפיל אותו ועשה בו את כל המעשים שלא יעשו, האם אדם כזה צריך שיהיה לו הכרת הטוב לאביו או לא? - התשובה היא, זה באמת מצב מורכב, מצד אחד בוודאי שיש לו טענות על מה שאביו עשה לו כדין, אבל מצד שני בוודאי יש לו הכרת הטוב. - וזה מבט שצריך לקלוט - ואפשר לתת דוגמאות מכל דבר בבריאה כי הרי בהכל מונח תפיסה של ערב-רב.

וכמוכן, אין הכוונה שכשיש הכרת הטוב לאדם מהערב-רב, זה סיבה שהוא "דבק בו, כי בזה הרי הוא נדבק לערב-רב, אלא הכרת הטוב כמו שהוגדר רבות במקומות אחרים, עניינה היא להכיר את הדבר כמות שהוא, ומכח כך הוא מכיר את חלקי הטוב שבו, זה הגדר של הכרת הטוב, אלא שבאופן שלאחר ההכרה בטוב, זהו טוב שראוי להידבק בו, הוא נדבק בו בבחינת "האומר לדבק טוב", אבל אם זהו ערב-רב, הוא לא נדבק בו, ולכל היותר מדין ההכרת הטוב הוא נותן לו שפע בבחינת "שדי

בתר כתפוהי" בבחינת אחוריים ובאופן הזה הוא מחזיר לו טובה, אבל לא באופן של "אומר לדבק טוב" כי כאן זה לא טוב אלא 'ערב-רב' שהוא רע.

והרי שעל השאלה האם על החלקים של הטוב שנמצא בתוכו צריך הכרת הטוב, התשובה הברורה צריכה להיות - כן.

ועל השאלה האם למעשה להתחבר איתם, כשהשאלה היא ביחס לכלל מציאות ההנהגה כרבים, התשובה הברורה היא - לא. וכשהשאלה היא ביחס לכל יחיד ויחיד, האם לעזור לכל יחיד ויחיד שעזר לו אפילו אם הוא עשה לו רע יותר ממה שהוא עשה לו טוב, התשובה היא כן.

צריך להבין שהדברים הללו כל כך עדינים וכל כך מורכבים שזה גורם לידי כך - או שבני אדם הולכים לקצה אחד ופורשים כלל מענין של הכרת הטוב, ובהכל הם 'נגד', או שרחמנא ליצלן אנשים הולכים לצד השני ומתחברים, אבל המבט האמיתי הוא שצריך הבנה מורכבת שזה בחינת 'מעשה מרכבה' שהאדם תופס כל דבר בכל מרכיביו שזה הבנה מאד מאד עדינה.

וכמו שאומרת הגמ' הידועה בבבא בתרא 'אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר', כך גם בכל הדברים האלה, מצד אחד צריך להבין את האמת, אלא שהבעיה שלרוב הבני אדם אין את ה'אוזן מלין תבחן' לקלוט את המורכבות, וגם לאחר שהם יראו את הדברים הללו שנתבארו, הם עדיין יסיקו מהם מסקנא לצד אחד - או שהם יפלו לצד הזה או שהם יפלו לצד השני - העדינות של הדברים היא מופלגת מאד והיא באמת לא שייכת לרוב בני האדם שאין להם את העדינות לקלוט את המורכבות, לא בשכל וכמובן לא בתפיסת הלב, וכמובן גם לא איך להוציא את זה לפועל בהנהגה באופן מעשי, אבל זוהי האמת כמות שהיא.

שאלה

ברצוני לשאול שאלות בענין מלחמת ישמעאל כדי להורות לנו הדרך הישרה והנכונה בזה, לטובת כללות ישראל, ואני בתוך הגולה, בתוך הקהל. הנה זה עתה אנו נמצאים בתוך חושך גדול, שמעת פרוץ השואה ועת עתה, לא היה כזה בלבול הדעת בין שומרי תורה ומצוות. ורציתי לברר מעט מזעיר את סוגיא עמומה זו, ואתחיל עם שאלות בשורש הענין, עד למעשה. א. צריך בירור מהו שורש גלות ישמעאל, דנודע מחלוקת הקדמונים, דהקשו למה לא נמנית גלות ישמעאל בין ארבע גלויות, יש שמנו זאת בכלל גלות אדום, ויש שמנו זאת כגלות חמישית, והמהר"ל

(בריש נר מצוה) כתב דהיא בכלל גלות פרס, מהו הגוון העיקרי של גלות זאת, והאם לאור המציאות שמלחמת ישמעאל שורשה באירן הדרה בפרס, יש לומר דנתגלה דזהו עיקר הגלות?

תשובה

השורש הפנימי - ערב רב. ולכך נקראים ערבים, אולם יש לה שורש בעמלק הנגלה בגלות מדי-פרס המן.

שאלה

מהו שורש שנאת ישמעאל לבני אברהם? האם זו שנאה של בן אמה לבן הגבירה (וכנודע מדברי הרמב"ן על חטא עינוי שרה) וכמו שהם אומרים שהם מעונים תחת יד ישראל? או שזה רק תירוץ מן השפה אל החוץ, ושורש שנאתם היא כמו שאר שנאת האומות לישראל, הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב?

תשובה

שורש שנאתם מפני שהם ערבים, ערב רב, ונגלה בהם אף חלק הטוב שבערב רב. עיין אות ב'.

שאלה

מהיכן נולד בדור אחרון כלי חמס בדרך פראית, שהיתה נחלת עשו "על חרבך תחיה", האם גנבו זאת מעשו על דרך שנאמר כלה שעיר וחותרנו, או שזה גילוי עצמותם, שהם פרא אדם, רובה קשת.

תשובה

כן"ל, זה ערב רב, שכולל עשו וישמעאל.

שאלה

בהמשך לשאלה הקודמת, האיך עלינו להסתכל על דם ישראל שנשפך על ידם, האם עיקר כוונתם היא לרציחת ישראל, כמו שכל גוי רוצה בפנימיות לבבו רוצה להרוג יהודי (אלא שהוא צריך תירוץ טוב בשביל זה) או שעיקר מגמתם מגמה לאומית?

תשובה

ערב רב שמתנגד לעם לבדד ישכון.

שאלה

האם בני ישמעאל הרוצים לכלותינו בפועל ממש, הנקראים חמאס, יש להם שורש רע בעצם, והם מנשמות עמלק, או שהם נשמות משורש הרע לפי שעה (כמו שהיו בני ירדן ובני מצרים הורגים בישראל במלחמות הראשונות אך לאחר זמן חזרו להיות בשלום)?

תשובה

כנ"ל, ערב רב.

שאלה

במלחמה כיום, האם יש להסתכל על האויבים שלנו כעמלק?

תשובה

נבאר את הדברים בקצרה ממש.

מאז שבא סנחריב ובלבל את כל האומות כולם, בכללות ישנם שתי כוחות ששולטים היום בעולם: או כח המערב, או כוח של ערבים. ארצות המזרח, רובם מצטרפות לערבים, כדוגמת רוסיה וסין וצפון קוריאה, שכולם מצטרפים עכשיו יחד כחלק מן הערבים. ואם כן, חלק מן הערבים מצורפים למערב, אולם חלק מצורפים למזרח.

לפיכך, עומק הכוחות ששולטים היום בבריאה זה או המערב או הערבים, ושניהם זוהי תפיסה של 'תערובת', אלא שישנה תפיסה של תערובת ששורשה ב'אדום', שזהו המערב, ויש תפיסה של תערובת ששורשה ב'ישמעאל', שזהו הערבים. בבחינת דעת, גימט' ערב רב, כנודע, ויש בדעת חסדים וגבורות, ימין ושמאל. ישמעאל חסדים דקלקול, עשו גבורה דקלקול.

זהו בעומק השורש של הערב רב שמונח בשתי התפיסות של אדום וישמעאל. וגלות זו, זוהי גלות בתוך גלות, גלות אדום, וגלות ישמעאל, וכוח התערובת, זהו ערב רב גמור. במלחמה שפרצה בשנה זו, חלק זה מתגלה כרגע ממדרגת ישמעאל, תערובת במדרגת ישמעאל.

שאלה

ביחס למה שהרב כתב שהערבים הם ערב-רב, מה כוונת הדברים, עד היום חשבתי שערב רב זה שהגוף של יהודי ובתוכו נפש של גוי (וגם של ישראל)?

תשובה

ערב רב שורשם מאומות העולם.

ע-ר-ב - ר-ב

ענקים, רפאים, נפילים, גבורים, עמלקים.

ר"ת נגע רע.

אח"כ נכנסו ביציאת מצרים גם לתוך ישראל, אולם חלקם אינם בתוך כנסת ישראל.

עמלק שורשיו מצירוף עשו וישמעאל.

בערב רב יש חלק טוב, נצוצות טוב ש"נתערבו" ברע.

בערב רב שבתוך ישראל, הטוב הוא חלק ישראל שבו בעיקר.

בערב רב שמעמלק, הטוב שבו בעיקר שבא מישמעאל ועשו, ובישמעאל ועשו יש טוב שבא מאברהם ויצחק לישמעאל ועשו.

ולכן ערבים - ישמעאל, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב. המערב - אדום-עשו, יש בהם ערב רב, וניצוץ טוב.

ובא סנחריב ועירבב את כל האומות ולכן בכל אומה ואומה יש ערב רב.

שאלה

אדם שהוא נמצא במדרגה העליונה, לדוגמה משה רבינו, אבל הוא במצרים, כאשר הוא ראה את הילדים שנכנסים לתוך הבנינים, אז רש"י אומר שכאב לו, הוא אמר למה, אז הקב"ה אמר לו שהם רשעים, אז זה גם הרגיע אותו, אבל הוא לא הסתפק בתשובה של הקב"ה, והוא הלך והוציא אותם...?

תשובה

שאלה ברורה. התשובה היא ברורה ופשוטה. הכאב הכי גדול שיש היום, שפתאום כשיש מציאות של צער גשמי בעולם כולם מתעוררים, כל יום נשרפים נשמות הרבה הרבה יותר קשה, והתעוררות היא מאוד קטנה.

כשמשה רבנו ראה את אותם תינוקות שמכניסים אותם לתוך הבנין, אמר לו הקב"ה שאלו הם רשעים שלא עתידים להגאל, אז על מה כאב למשה, לא רק שהכניסו אותם לתוך הבנין אלא שממלא הם לא יצאו ממצרים, וזה היה עיקר הכאב, וכמו

שמשה רבינו הוציא את הערב רב על דעתו, אותו דבר הוא ניסה להוציא אותם, וזה מה שיצא מכך העבודה זרה שהוציאו עמהם, פסל מיכה, כלומר בעיקר כאב לו על זה שיש נשמות שישארו במצרים. מה כאב למשה יותר, על השיעבוד הגופני שבמצרים או על מ"ט שערי טומאה שהם הגיעו לשם?

אז כל אדם שחי בדור הזה, אז עיקר הכאב שלו - זה משפט עמוק - שכואב לאנשים רק שיש מלחמה, ולא כואב לאנשים שכל הזמן יש מלחמה פנימית. ופתאום שיש מלחמה חיצונית, מה שקרה בשמחת תורה, ואז אנשים באו בבית לדפוק. למה לא דופקים כל השנה? פתאום נהיה מלחמה ומפחדים למות, ואז הכל התהפך.

אבל עיקר הכאב האמיתי מה הוא? הוא כאב על המצב מלחמה הרוחנית שנמצאת כל יום. וכאב על מה שאנשים כואב להם פתאום בעיקר שהתעורר המלחמה, וגם כאב על הגשמיות של כולם. יש קומה שלימה של כאב, אי אפשר להתפס רק בכאב התחתון. כשנתפסים רק בכאב התחתון, אז מתחברים לערב רב, שעשו את המלחמה, שהם סיבת המלחמה, והם אלו שעושים את המלחמה. וכל מה שהם מצליחים, זה הופך להיות עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

הצורה הפנימית היא כאב של כל הקומה כולו, זה צורה שלימה של חיים, זה נאמר על כל דבר וזה נאמר בודאי גם על המקרה הזה, פתאום כואב רק הנקודה החיצונית הגשמית, אנשים אין להם בית - כמובן הצער הוא עצום, אנשים גלו ממקומם - אבל הרי כל אדם שמעט מבין שתשעים ותשע אחוז של הנשמות שיוצאים מהעולם לא מגיעים לגן עדן, והעונש שלהם הוא הרבה יותר קשה מזה, אז למה לא כואב הכאב הפשוט הזה? כי זה יותר מופשט, זה יותר רוחני, וזה לא לעין הרואה, האדם לא רואה את זה. אבל אדם שחי קצת טיפה יותר בעולם רוחני, הוא לא צריך לשמוע החדשות, הוא לא צריך לדעת מה שקורה בעזה או קורה בטורקיה או קורה בלבנון בשביל שיכאב לו, כואב לו המציאות, אם הוא רק רואה מעט מה שקורה במציאות, הכל כאן כואב. הכאב הזה הוא מצטרף לכאב עצום ונורא - והוא הכאב העיקרי. וכמו שיש לאדם קומה שלימה מעומק הנשמה עד הגשמיות, אז הוא גם כואב על הגשמיות הפיזית של אנשים אחרים - אבל בפועל לכאוב רק על זה?? זה הכאב העצום שיש בכריאה, שרואים רק ענף בלי שורש, רואים גוף בלי נשמה - זה עיקר הכאב. (כסלו תשפ"ד)

